

TISKOVÁ ZPRÁVA MĚSTSKÉHO ÚŘADU V TÁBOŘE ²⁰⁶

v Táboře 4. září 2020

Miroslav Váňa: Chorál Ktož jsú boží bojovníci je hudebně i obsahem nesmrtelná píseň

Tábor – Rodilý Táborák Miroslav Váňa, který dlouhodobě působí na Berklee College of Music v Bostonu, je producentem originálního hudebního projektu nové aranže husitského chorálu Ktož jsú boží bojovníci. Do aranže se zapojilo 125 hudebníků z celého světa. Premiéra aranže (verze 2020) zazní letos v září během festivalu Tábořská setkání. „Jsem velice vděčný Městu Tábor, radním a obzvláště starostovi Štěpánu Pavlíkovi za to, že do projektu šli, že nám svěřili toto výjimečné výročí, že měli tu odvahu a nadčasové myšlení prosadit něco takového v době pandemie. Je nesmírně potěšující, že právě Město Tábor a jeho lidé, mající za vzor Jana Husa, mají zájem na tom, aby odkaz Tábořa promlouval ke generaci dnešní i budoucím,“ uvedl Miroslav Váňa. Následující rozhovor si klade za cíl blíže představit práci na chorálu i samotného producenta.

Jak vzpomínáte na svoje mládí v Táboře, na gymnaziální léta?

„Moc rád. Bylo to období těsně před sametovou revolucí, ale jelikož jsem pořád jen sportoval a běhal za holkami, tak na to vzpomínám na jako jedno z nejkrásnějších období mého života. A taky jsem v 17 letech začal hrát na kytaru. Tím to vlastně všechno začalo.“

Na kytaru jste začal hrát až poměrně pozdě, předtím jste vynikal v gymnastice, co bylo tím zlomem či motivací přejít od sportu k umění?

„S kytarou jsem blbnul od časněho mládí - ale jen před zrcadlem, když jsem si potajmu půjčoval tátovu španělku a na gramofonu poslouchal Beatles a Olympic. Ale pak jsem jednou jel na letní tábor a kamarád z gymplu mi ukázal pár akordů na písničku Máš má ovečko dávno spát a bylo mi jasné, že tohle je to pravé. Myslím, že se to nedá moc popsat. Možná je to, jako když se zamilujete - prostě víte, že je to ono.“

Se kterými kapelami jste v Táboře koncertoval?

„Bourbon Street a Carlos Santana Revival. Jinak před tím jsem začínal ve zkušebně na sadech a ani už nevím, jak jsme se jmenovali. Tam se vystřídal spousta skvělých muzikantů, ale nikdy to nikam nevedlo. Z toho období si

vzpomínám pouze na jednu metalovou partu, kdy jsme se naučili tři písničky od skupiny Metallica a jeli na zábavu, kde hrála kapela Brian (s níž jsem mimochodem hrál později v Praze). Tam jsem jim o přestávce řekl, aby nám to půjčili, protože hrajeme asi tak dobře jako oni... *(úsměv)* Tonda Rauer z Brianu měl dobrou náladu, a tak nám to půjčili a já si poprvé opravdu zahrál před publikem. Samozřejmě jsme vůbec neuměli hrát. Ale vzpomínám na to s úsměvem dodnes.“

Jak se uskutečnil, odehrál váš odchod za Velkou louží, na Berklee College of Music v Bostonu?

„V Praze jsem chodil na FTVS a seznámil jsem se s Milanem Hoffmanem, který mě představil Tondovi Rauerovi z kapely Brian. Tam jsem dělal konkurz, a jelikož už jsem tu Metallicu celkem uměl hrát, tak mě vzali. Tak jsem se dostal mezi Pražáky a seznámil jsem se s Milošem Dodo Doležalem, který tenkrát jel do Music Institute v Los Angeles. Pak jsem se vykašlal na FTVS a přihlásil jsem se na Konzervatoř Jaroslava Ježka. Tam všichni mluvili o Berklee College of Music. Na 'Ježkárně' byli samí jazzmeni, ale já v podstatě neměl vůbec žádné ponětí, co ten jazz je a co Berklee znamená. Miloš pak přijel z Los Angeles a byl opravdu někde jinde, tak jsem si říkal, že bych se taky do Ameriky měl jet kouknout. Protože na 'Ježkárně' mě za muzikanta nikdo nebral, neboť jsem nehrál jazz, a protože všichni pořád mluvili jen o Berklee, tak jsem jim řekl, že teda půjdu na Berklee. Nejdříve se mi všichni vysmáli... Ale mě pak na Berklee vzali a dali mi i stipendium. Tak jsem si sbalil dvě kytary, batoh a letěl jsem se podívat do Ameriky na tu Berklee. *(úsměv)* Mě tam v tu dobu ani tak netáhla škola, jako spíše touha si ověřit, o čem svět vlastně je, co ve mně opravdu je, nebo není. Rád bych zde i vzdal obdiv a úctu mým rodičům, kteří mě vždy obrovsky podporovali. Bez nich bych se v životě nikam nedostal.“

Čím se aktuálně na škole zabýváte?

„Na škole jsem už 23 let. Po absolvování studia mi nabídli práci v mezinárodním náboru studentů, pak jsem skoro deset let jezdil po celém světě hledat talenty. To bylo super, procestoval jsem celý svět a měl jsem na starosti potom i přes 20 milionů dolarů ročně na stipendia. A musel jsem se rozhodovat, komu dát, a komu ne. To bylo hrozné, protože vždycky bylo víc talentů než peněz. A mě nebavilo pouze vysvětlovat, že nemáme víc peněz, a tak jsem ty peníze začal hledat po celém světě. To už jsem byl v roli manažera pro mezinárodní strategické vztahy na Berklee. Práce zahrnuje také fundraising. Takže jsem se seznámil a pracoval po celém světě s velkou škálou společností (a jejich špičkovými manažery), jako jsou Tencent, Vans, Goldman Sachs, IDB, Pepsi, Apple, Facebook, Google, Sony, Universal, CJ Entertainment, Slight Music, Round Hill. Také jsem se seznámil se spoustou opravdu bohatých rodin, jako

například Mahindra a Hinduja v Indii. Celou dobu, co tam jsem, ale také produkuji - mám za sebou vyprodané koncerty po celém světě s umělci, které jsem poslouchal jako mladý muzikant - od Dream Theater až po Wayne Shorter v koncertních sálích jako třeba Carnegie Hall, Red Rocks Amphitheater, Symphony Hall nebo Dubai Opera House. Také jsem měl to štěstí setkat se a spolupracovat s opravdovými megastars, jakými jsou Quincy Jones, Metallica, AR Rahman, Carlos Vives, Leehom Wang a v současné době třeba kapela BTS. Některá jména v Česku nejsou tak známá, ale například AR Rahman prodal přes 150 milionů desek. Také jsem produkoval velké festivaly, taneční projekty a spoustu jiných a zajímavých projektů a událostí. Určitě jsem si to moc užil a vždy jsem se snažil v projektech najít i charitativní stránku tak, aby z toho měli užitek i ostatní. Můžu také být moc rád, že jsem měl na škole velkou volnost a že mi na moje bláznivé nápady dali prostor a čas.“

Můžete prozradit něco ze svého rodinného života v USA?

„První rok na Berklee jsem bydlel s 35 lidmi na několika místech. Bylo to úžasné dobrodružné - setkat se s takovou spoustou lidí z celého světa - tolik jmen, názorů, historie. Prostě jsem byl v sedmém nebi. To mě snad bavilo i víc než škola samotná. Potkat se s tisíckami lidí z celého světa, jamovat, povídat o životě a světě. Úplná pohádka. Po škole jsem bydlel v Boston City, ale pak jsme se přestěhovali s manželkou (která je taky z Tábora) do krásného města Beverly, MA na pobřeží oceánu a už jsme tady přes 10 let. Máme dva super rošťáky - Luka a Toma - a žijeme si takovým v podstatě dost bezstarostným životem. Tady na North Shore, a vůbec ve státě Massachusetts, je to taková bublina - jsou tady prostě cítit obrovské peníze ať už z minulosti (North Shore je jedna z nejstarších částí Ameriky), ale také je tady v Bostonu veliké finanční, inovační, zdravotní a školské centrum Ameriky. Nicméně je tady několik 'Amerik' a podle toho, jakou máte barvu pleti a kolik máte peněz, se vám tady dobře, nebo špatně žije. Podle toho se koukáte na CNN, nebo FOX. Společnost je tady obrovsky polarizovaná a současné dění v USA je v podstatě neudržitelné a připadá mi, že jsme tady pořád v nějaké verzi občanské války - bohatí proti chudým, republikáni proti demokratům, bílí proti černým. Žádná demokracie nebo svoboda tady vlastně neexistuje. To, co jsem viděl ve filmech za doby komunismu, a to, jak měl člověk Ameriku vymalovanou jako to nejlepší, co na světě může být, je samozřejmě pouze pohádka nebo pozlátka. Nicméně všude je to o dvou stranách mince. Nám tady chybí naše rodina, babičky, dědečkové, bratřenci, sestřenice, kamarádi z mládí, ale chybí nám i evropská kultura a moc nám chybí Tábor jako takový. Takže se už moc těšíme domů.“

Kdy a jak vás napadla myšlenka přetvořit chorál z 15. století do podoby pro 21. století?

„Myslím, že to úplně prvního napadlo starostu Štěpána Pavlíka. Bavili jsme se o oslavách 600. výročí Tábora už na podzim 2019 - a napadlo nás předělat známý chorál, což je v podstatě taková druhá česká hymna. O přetvoření pro 21. století jsme se bavili pár měsíců. Měli jsme vše naplánované na březen, kdy jsme už měli zamluvená studia a muzikanty. Přišel Covid a vše bylo změněno od základu. I naše představa o tom, jak a co udělat. Jsem nakonec moc spokojený, protože se nám podařilo dát dohromady něco, co je naprosto výjimečné a hodné našeho města!

Jaká jste si stanovil pravidla, principy, zásady, jak chorál naaranžovat a „nepoškodit ho“?

„Základem pro mě je vždy výběr spolupracovníků. Pak vím, že výsledek bude super. Se starostou jsme se domluvili, že bychom chtěli zapojit i dětské sbory, a tak bylo od začátku jasné, že to nebude předělané tak, aby to nikdo nepoznal. Což by určitě s jazzmeny šlo, ale kdo by to pak poslouchal... (úsměv) Mně se líbí všeobecně úpravy známých písní, které nepoškodí originální myšlenku kompozice, pouze ji obohatí nebo přesunou do jiné žánrové roviny. Pokud je to dobrá píseň, tak z ní můžete udělat country nebo hip hop a pořád to bude dobrá písnička. Což se tady určitě ukázalo. Tato píseň, jak hudebně, tak obsahem, je nesmrtelná. Vytýčili jsme si několik rovin: inovace, kreativita, improvizace a spiritualita. A podle těchto témat jsme s materiálem zacházeli, aby posluchačům tyto roviny něco nového přinesly, ale také abychom pobavili a podnítili zvědavost - především u dětí. Po tomto hudebním počínu bude následovat hudební soutěž pro děti s platformou Music World Cup.“

Na projektu se podílí 125 tvůrců z celého světa. Co vědí o husitství a Evropě 15. století?

„Naprostá většina z nich nevěděla vůbec nic. Pár lidí znalo Jana Husa. Ale během našich rozhovorů jsme vždy našli nějakou podobnou událost v jejich historii, a tak se muzikanti ze všech koutů světa celkem jednoduše ztotožnili s našimi dějinami a s naší písničkou. Také byli všichni v úžasu, jak je text písně dnešní, kolik je v něm moudra i pro naši dobu. Jsem moc rád, že teď nejen 125 muzikantů, ale i jejich rodiny a fanoušci vědí, jaké byly myšlenky Jana Husa a jak zásadní vliv měly události ze začátku 15. století na uspořádání evropských dějin. Vědí dnes nejen, kde leží Tábor, znají i píseň Ktož jsú boží bojovníci. Ale také vědí to, že Češi si nenechali vždycky všechno líbit, postavili se za svou věc a úspěšně bojovali i proti všem - až se nakonec porazili mezi sebou. Ale to jsem jim už tolik neříkal... (úsměv). Takže píseň je sice z 15. století, ale je naprosto nadčasová a jako taková má co říci dnešní generaci i generacím budoucím. Doufám, že naše verze 2020 bude v historii města spojována s mezinárodní spoluprací a nadšením pro společnou věc.“

Nová aranž vzniká, tvoří se. Jaký z toho všeho máte dojem, jaké jsou ve vás emoce, očekávání či napětí?

„Znovu musím říct, že vše odvisí od skupiny lidí, kteří tvoří se mnou. Já jim pak dám v podstatě naprostou volnost a oni mi za to na oplátku dají ze sebe to nejlepší. Pak se aranž dává dohromady - a to je vždycky pro mě super pocit. Dáváte vzniknout něčemu, co tady ještě nebylo. A také snad i něčemu, co udělá lidem radost a pomůže jim na jejich cestě životem. Hudba je nejlepší lék na naše bolesti 21. století.“

Co byste vzkázal Táboru a Táborákům v souvislosti s aranží chorálu i výročím 600 let od založení města?

„Ať jsou na sebe hrdí a mají se rádi. Mají, nebo máme být na co hrdí! A z celého srdce přeji všem to nejlepší, hodně zdraví, štěstí a lásky.“

